

Бібліографія

1. Біла С.О. Стратегії розвитку регіонів: шляхи забезпечення дієвості. Збірник матеріалів «круглого столу» / С.О. Біла. – К.: НІСД, 2011. – 88 с.
2. Берданова О.В. Стратегічне планування регіонального розвитку: Навч. посібник / О.В. Берданова, В.М. Вакуленко. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 96 с.
3. Карий О. Стратегічне планування розвитку міста / О. Карий. – Львів.: ЗУКЦ, 2007. – 317 с.
4. Карлова О.А. Соціально-економічні складові функціонування міського комплексу (теорія і практика): [монографія] / О.А.Карлова. – Харків: Видавництво «Мадрид», 2011. – 452 с.
5. Лендьел М. Моніторинг та оцінювання стратегій і програм регіонального розвитку в Україні / М. Лендьел, Б. Винницький, Ю. Ратейчак. – К.: Вид-во «К.І.С.», 2007. – 120 с.
6. Пашкевич М.С. Теоретичні основи стратегії економічного розвитку регіонів України.
7. Томарева-Патлахова В.В. Стимулювання інноваційно-технологічного розвитку регіонів [Текст] / В. В. Томарева-Патлахова // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво: наук.-вироб. журн. - 2012. - N 2. - С. 196-201.

Наталія ШМАТЬКО

Українська інженерно-педагогічна академія, Україна

СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Різні аспекти управління розвитком та стійкістю роботи підприємства розглядалися в працях багатьох вчених економістів, проте низка завдань, пов'язаних з поєднанням процесів розвитку й функціонування, визначенням припустимого рівня втрати стабільності роботи під час трансформаційних змін, пошуком пріоритетних напрямків економічного зростання, залишається недостатньо розробленою як в теоретичному так і в практичному аспектах.

Актуальність теми визначається об'єктивною необхідністю забезпечення розвитку національної економіки, вирішення проблем формування механізмів, спрямованих на удосконалення внутрішнього стану підприємства й потребуючих безупинного пошуку нових форм і методів господарювання, відповідних організаційних структур, методів

управління витратами й процесами виробництва, розробки нової ринкової поведінки, спрямованої на стабільне економічне зростання. Деякі з цих проблем у різній мірі враховуються в процесі організації, контролю, планування господарської діяльності підприємства. Однак комплексний, інтегрований підхід до управління стійким розвитком підприємства дотепер не одержав достатнього науково-теоретичного й практичного обґрунтування. Це й обумовило вибір теми, актуальність і доцільність проведення досліджень у даному напрямку.

Підприємство відіграє особливу роль у життєдіяльності сучасного суспільства. Воно виступає основним структуроутворюючим елементом економіки, який поєднує для виробництва продукції трудові, матеріальні й фінансові ресурси та є джерелом задоволення потреби суспільства в товарах і послугах. Законодавство України визначає підприємство як самостійний господарюючий суб'єкт, що володіє правами юридичної особи та здійснює науково-дослідну, виробничу й комерційну діяльність із метою одержання прибутку [1, 2]. Саме цілеполягання тривалий час визначалося основною властивістю для кожного підприємства.

Проте зараз сформувалося нове, більше універсальне розуміння основної властивості організації – стабільність, здатність до самопідтримки й саморегуляції, які обумовлені розвитком й удосконалюванням соціальних функцій [3, с.133]. Підприємство – це реальна система, у функціонування якої залучені як фізичні особи і матеріальні активи (основні фонди, капітал), так і суб'єкти, що знаходяться поза підприємством: постачальники, покупці продукції. Саме тому, одним з перших завдань, які доводиться вирішувати кожному підприємству, є питання про самоідентифікацію, уточнення його границь у господарському, адміністративному, технологічному й інших видах середовища. При цьому, у якості механізму, що управляє підприємством та визначає його діяльність, виступає складна взаємодія внутрішнього й зовнішнього середовища, суть якої полягає в забезпеченні стабільності економічного зростання.

В економічній теорії склалося декілька основних концепцій підприємства, які описують його виникнення, діяльність і ліквідацію [4]. У кожній з них воно розглядається під певним кутом зору, з акцентом на ті або інші особливості досліджуваного об'єкта. На нашу думку, для розробки механізму управління стійким розвитком, підприємство найкраще розглядати з погляду концепції підприємства як своєрідного системного інтегратора – цілісного економічного суб'єкта, що поєднує в часі та у просторі різноманітні соціально-економічні процеси та отримує дохід шляхом використання системних мультиплікативних ефектів. При цьому підприємство розглядається як відносно стійка, цілісна й

відмежована від навколишнього середовища самостійна соціально-економічна система, що інтегрує в часі та просторі процеси виробництва (реалізації) продукції й відтворення ресурсів. Сполучною ланкою між цими процесами служить потенціал – сукупність ресурсів і можливостей, що визначають характеристики розвитку підприємства при зміні навколишнього середовища.

Інтеграційні функції будь-якого підприємства знаходять висвітлення в системі його цілей, що складаються з наступних основних компонентів: задоволення потреб індивідів, що входять в організацію; удосконалювання структури підприємства, її адаптація до зовнішніх і внутрішніх змін; створення й підтримка потенціалу для майбутнього розвитку як гарантія безперервності існування; задоволення зовнішніх вимог до підприємства й пред'явлення своїх вимог зовні. Лише одночасно здійснюючи реалізацію всіх цих цілей, підприємство здатне стійко функціонувати й розвиватися.

Виробничо-господарська діяльність підприємства може бути представлена як складна імовірнісна динамічна система, що охоплює процес виробництва й збуту продукції в масштабах конкретного підприємства. Як елементи такої системи можуть бути виділені цехи, служби й інші підрозділи, або допоміжне й основне виробництво. При такому підході Б. Відеке та Ю.Б. Іванов вважають, що стабільність підприємства являє собою здатність системи зберігати рух за означеною траєкторією, тобто підтримувати намічений режим функціонування [5, с.12]. Стабільність підприємства – явище динамічне, котре викликає певний інтерес при розгляді його не тільки як простої пристосовності підприємства до умов середовища, але насамперед як зміну стану або поведінки організації в результаті заданого цілеспрямованого впливу на неї. При цьому, як відзначено в [6, с.138] поняттю «стабільність» близько за змістом поняття «керованість». Саме необхідність управління стабільністю (урахування всіх аспектів цього процесу) припускає виділення двох основних її різновидів: рівноваги й гомеостазу.

Оптимально організованими гомеостатичними системами, як відзначає Л.Н. Карданська, називаються системи, які для забезпечення стабільності в досягненні призначених цілей споживають мінімально можливі величини витрат [7, с.297]. При цьому гомеостаз розглядається як регулятор (механізм) підтримки системи в заданих параметрах або характеристиках, що не піддається формалізованому опису й прогнозуванню. Тому поняття гомеостазу базується на принципах більше високого порядку, чим звичайне «управління». Поводження гомеостатичних систем варто розглядати в комплексі з оббурюваннями,

які виникають у результаті змін, що відбуваються як у навколишнім середовищі, так й у самій системі. У загальному виді стійкість виступає однією з найважливіших характеристик поведіння відособленої, автономно функціонуючої системи щодо тих зовнішніх умов, у яких вона перебуває. Графічно модель стійкої системи можна зобразити у вигляді сфери, як це подано на рис. 1.1.

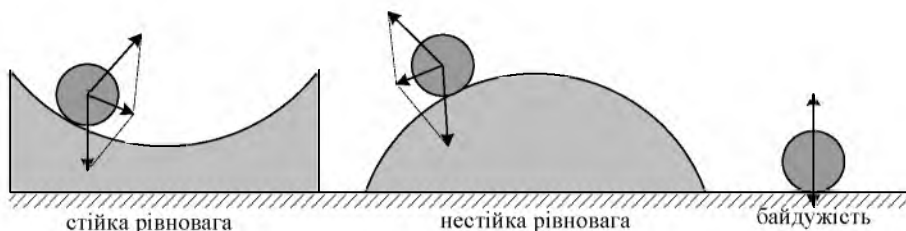

Рис. 1.1. Графічна модель стійкості системи [8, с.1087]

На цій моделі наочно видно, що стосовно зовнішніх умов, система має стабільність, якщо граничні значення, немінучих, випадкових й зовнішніх обурювань, що дискретно впливають на неї, викликають такі за величиною відхилення її від стану рівноваги, які дозволяють цій системі повертатися у вихідний стан. Інтервал значень параметрів зовнішніх обурювань, при яких система в стані стійко функціонувати, прийнято називати областю стійкості.

Бібліографія

1. Алексеев І.В. Интеграційні тенденції в розвитку підприємств / І.В. Алексеев , М.В. Ольшанська // Корпорації та інтегровані структури: проблеми науки та практики: Монографія. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2007. – С. 97-114
2. Анискин Ю.П. Корпоративное управление инновационным развитием / под ред. Ю.П. Анискина. – М.: Омега-Л, 2007. – 411 с.
3. Иванова Т.Ю., Приходько В.И. Теория организации. – СПб.: Питер, 2004. – 269 с.
4. Предпринимательская деятельность: проблемы, пути решения./ Под ред. д.э.н., проф. В.Н.Гриневой. Симферополь: Анаюрт. – 1995. – 302 с.
5. Видеке Б., Иванов Ю.Б. Система рациональной организации металлургического производства. – Х.: Изд-во «Основа» при Харьк. ун-те, 1994. – 174 с.
6. Иванова Т.Ю., Приходько В.И. Теория организации. – СПб.:

Питер, 2004. – 269 с.

7. Карданская Н.Л. Принятие управленческого решения: Учебник для ВУЗов. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 407 с.

8/ Советский энциклопедический словарь / Гл. ред. А.М. Прохоров 2-е изд. – М.: Сов. Энциклопедия, 1983. – 1600 с.

Наталія ЩЕРБАК

Тернопільський національний економічний університет, Україна

НОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ

В контексті реалізації розпочатої в Україні реформи публічного управління пріоритетного значення набувають питання покращення якості адміністративних послуг, які надаються громадянам органами державної влади та органами місцевого самоврядування. У вересні 2017 року виповнюється п'ять років з моменту ухвалення Верховною Радою України нового Закону «Про адміністративні послуги».

Одночасно слід зазначити, що формування сучасної системи надання адміністративних послуг в Україні розпочалось досить недавно, починаючи з 2005 року. Оскільки значну частину адміністративних послуг становлять так звані “документи дозвільного характеру у сфері господарської діяльності”, тому необхідно брати до уваги і проблеми їх надання та заходи, спрямовані на їх вирішення.

6 вересня 2005 року Верховною Радою України було ухвалено Закон України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, який надав потужний імпульс централізованому утворенню єдиних дозвільних центрів (ЄДЦ), що діють за принципом організаційної єдності в одному приміщенні. І хоча ця політика була спрямована на покращення умов для отримання адміністративних послуг лише суб'єктами господарювання, вона загалом відбувалася згідно загальних підходів до створення універсамів послуг. Більше того, існуючі сьогодні ЄДЦ можуть бути добрим фундаментом для створення центрів надання адміністративних послуг для усіх категорій споживачів.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 р. № 90 р було затверджено Концепцію розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади. І хоча ця Концепція мала у своїй назві основним адресатом органи виконавчої влади, можна без сумнівів стверджувати, що більшість її положень є однозначно актуальними і прийнятними також для органів місцевого самоврядування. У згаданій концепції Урядом України зафіксовано